

"A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás

BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBAFA - KÖVÁGÓSZÖLŐS - KÖVÁGÓTÖTTÖS

Idén Mohovce-be vezetett a szakmai tanulmányút

Az aláírt szerződéseknek megfelelően dolgoznak a Nyugat-Mecsek települései a megállapodásban rögzített feladatok megvalósításán - nyugtázta az elmúlt időszak legfontosabb történéseit Kovács Győző, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás elnöke.

Mint korábban beszámoltunk róla a társulás települései újabb kommunikációs platformot állítanak a lakossági tájékoztatás szolgálatába: már a közösségi médiában is jelen vannak.

Az elmúlt esztendőben a nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését célzó nyugat-mecseki kutatások újabb technológiai módszere, a 3d-s szeizmikus mérés zajlott a térségben. Ez a munka is egy részfázisához érkezett, az elért eredményekről, a már leszűrhető tapasztalatokról a kutatás szakmai felügyeletét és irányítását végző RHK Kft. szakemberi számolnak be.

Kovács Győző a társulás tagjainak küszöbön álló legújabb tanulmányútjáról is beszámolt. Mint kiemelte, a küldöttség ezúttal Szlovákiába látogat, ahol a Mohovce-i Atomerőművet tekintik meg működés közben. Az izgalmasnak ígérkező program keretében a küldöttség tagjai más magyarországi delegációkkal közösen részt vesznek a Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Csoportja (GMF) legközelebbi közgyűlésén, amit idén Léván tartanak. A témát a nukleáris energia körüli nemzetközi aktualitások adják.

— Szakmai partnerünk, az RHK Kft. idén ünnepi megalakulásának 25. évfordulóját. Ebből az apropóból a közelmúltban egy nagyon tanulságos kötetlen szakmai beszélgetésen vehettünk részt, ahol a társaság jelenlegi

vezetőin és szakemberein kívül a két és fél évtized meghatározó vezetői, szakmai egyéniségei is részt vettek, megosztva velünk emlékeiket, szakmai tapasztalataikat - mondta Kovács Győző.

Az elnök az első félév munkája kapcsán nagyon fontosnak tartotta kiemelni, hogy a társulás vezetősége, illetőleg a közösség képviselői hagyományosan részt vettek és részt vesznek a tagtelepülések ünnepein, közösségi megmozdulásain, és a társulás médiafelületein beszámolókat is találhatnak ezekről az érdeklődők.

A tartalomról

Támogatási szerződések aláírása	2. o.
25 éves az RHK Kft.	3-4. o.
Új fejlesztésre készülnek az NYMTIT falvai	5. o.
GMF konferencián jártak az NYMTIT képviselői	6. o.
Az Ellenőrző Bizottság beszámolója	6. o.
Boda - Családi nap, Cserkút - Piac átadás, Iba - Pipás nap	7. o.
Vetélkedő Hetvehelyen tizenhetedszer, Kővágótöttös - Falunap	8. o.

Boldog 25. születésnapot, RHK Kft.!

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői balról jobbra: Dr. Maróthy László, Dr. Kereki Ferenc, Buday Gábor és Nős Bálint

Az atomenergia alkalmazása arra készíti a társadalmat, hogy bizonyos feladatokkal nem csak hogy szembenézzon, de megoldja azokat. Ezt felismerve az Országgyűlés 1996-ban megalkotta az atomenergiáról szóló új, 1996. évi CXVI. törvényt, az ún. atomtörvényt. Ezen jogszabály előírása szerint a radioaktív hulladék elhelyezését, a kiégett fűtőelemek átmeneti tárolását, a nukleáris üzemanyagciklus lezárását, valamint a nukleáris létesítmények leszerelését egy, a Kormány által kijelölt szervnek kell végeznie.

1998. június 2-án ennek szellemében az Országos Atomenergia Hivatal megalapította a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaságot. Rá tíz évre, az EU-ban működő gazdasági formákhoz igazodva a cég Nonprofit Kft.-vé alakult. A negyed évszázada alig néhány tíz főből álló vállalat mára több mint 250 munkavállalót foglalkoztat: a központi irodájában, három telephelyen és egy kutatási helyszínen.

Lássuk mivel is foglalkoztatódik az immár 25 éves születésnapos!

Fenntartja a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolót!

A Püspökszilágy és Kisémedi határán található, 1976 óta üzemelő RHFT-nek az úgynevezett intézményi eredetű sugárzó hulladékok kezelése és tárolása a fő feladata. A Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló megnyitása előtt még került atomerőművi kis és közepes aktivitású hulladék a tárolóba. Intézményi eredetű radioaktív hulladékok az izotóptechnika alkalmazásával egyidejűleg már az 50-es évek óta keletkeznek Magyarországon, elsősorban az ipari, mezőgazdasági, egészségügyi, kutatási, oktatási tevékenységek során. A felsorolt területekhez tartozó intézmények az atomerőműnél jelentősen kisebb mennyiségben termelnek hulladékot. A helyszín kiválasztásakor fontos szempontként szolgáltak a földtani adottságok: a környezethez viszonyítva magasan, agyagos-löszös talajban lett kialakítva a tároló, ahol a talajvíz közel 20 méteres mélységben található, így a radioaktív izotópok felszín alatti vizekben történő terjedése elkerülhető. Lévé, hogy több mint 40 éves intézményről van szó, fontos, hogy annak állapota és felszereltsége a mai kor színvonalának és követelményeinek megfelelő legyen, így folyamatosak a biztonság növelő, korszerűsítő fejlesztések.

Üzemelteti a Nemzeti Radioaktív-hulladék-tárolót! A paksi atomerőmű működése közben kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék is keletkezik, melynek kezeléséről, elhelyezéséről gondoskodni kell. A végleges elhelyezés céljából

létesítették a bátaapáti NRHT-t. Az eredeti tárolási koncepciónak megfelelően a hulladéksomag elkészítése (hordók vasbetonkonténerbe helyezése majd a vasbetonkonténerek inaktív betonnal feltöltése; az így létrejött hulladéksomagot monolit-blokknak hívjuk) az NRHT-ban történt 2017-ig. Az NRHT I-K1 megjelölésű tárolókamrája 2017. májusában megtelt. A jövőben már a paksi atomerőműben előállított hulladéksomagokat fogad az NRHT és gondoskodik azok elhelyezéséről az I-K2, majd ennek megtelését követően a további tárolókamráiban. A hulladék végleges elhelyezésére a felszín alatt, 200-250 méteres mélységben kialakított tárolókamrák biztosítanak lehetőséget. A jelent érintő új hulladék elhelyezési-rendszer helytakarékosabb mint elődje, így jelentős megtakarítást várnak tőle a szakemberek, miközben a már megszokott biztonság színvonalát továbbra is garantálni tudják. A betárolással egy időben, az ellenőrzött zónán kívül folyamatosan zajlik a további tárolókamrák kialakítása, a tároló bővítése. Jelenleg az I-K2 tárolókamra készen áll az új kompakt hulladéksomagok fogadására.

Az I-K3 és az I-K4 tárolókamra bányászati kialakítása megtörtént. Az N1 és N2 jelölésű, utolsó két tárolókamra kialakítása a következő néhány év feladata, mellyel a tároló teljes befogadóképessége 20 ezer köbméter lesz, így nem csak az atomerőmű üzemideje, hanem az annak leszerelése során keletkező kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék számára is elegendő helyet biztosít.

Működteti a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolóját! Az atomerőművek létének további következménye, hogy elhasznált (kiégett) fűtőelemek is keletkeznek, melyek kezelésére és elhelyezésére gondot kell fordítani. Miután eltávolítják a reaktorból a kiégett üzemanyagot, azt bizonyos ideig az atomerőműben lévő vizes, úgynevezett pihentető medencében helyezik el, majd a 3-5 éves pihentetési időszak leteltével átszállítják a KKÁT-ba. A telephely a paksi atomerőmű üzemi területe mellett helyezkedik el. A KKÁT egy moduláris, kamrás típusú létesítmény, mely a kiégett fűtőelem-kazetták száraz tárolását biztosítja. A tároló földfelszíni épület, amelyben a kazettákat a vízzel telt konténerből kivéve egy szárító berendezés segítségével teljesen megszáritják, majd egyenként, az átrakógép segítségével hermetikusan zárt acélcsővekben helyezik el. A tárolócsövek vasbetonfalakkal körülvett kamrákban sorakoznak, függőleges helyzetben. A tárolócsövek körüli, majdnem 2 méter vastag vasbetonkamra megfelelő árnyékolást biztosít a radioaktív sugárzás ellen. A tárolás száraz körülmények között történik, a termelőző maradék hő pedig a levegő természetes huzathatásán alapuló hűtési rendszer szállítja el. Így elektromos vagy más műszaki hiba következtében sem kell tartani a hűtés megszűnésétől. A hűtőlevegő a tárolócsövek között áramlik, ezért a kazettákkal közvetlenül nem érintkezhet. A tárolócsövekben semleges gázkörnyezetet (nitrogén) biztosítanak, amelynek a nyomását folyamatosan ellenőrzik. Az épület tervezéskor a radiológiai és hűthetőségi szempontok mellett figyeltek a szeizmikus hatásokra, talajvíz elleni védelemre is.

Keresi a nagy aktivitású hulladékok végső nyughelyét! Az ilyen típusú hulladékok végleges elhelyezését széleskörű nemzetközi egyetértés szerint mélységi geológiai tárolóban lehet biztonságosan megoldani. Abban is egységes álláspont alakult ki, hogy egy e fajta tároló egyaránt alkalmas a kiégett

nukleáris üzemanyag, valamint a feldolgozott kiégett üzemanyag maradékainak elhelyezésére is. A 2015 áprilisában az Országgyűlés által jóváhagyott nemzeti politika szerint a nagy aktivitású hulladék elhelyezését Magyarországon is egy stabil, mélységi geológiai formációban kialakítandó tárolóban kell megoldani. Egy ilyen tároló befogadására alkalmas terület (kőzet) földtani kutatása, kijelölése és megfelelőségének igazolása, valamint a hulladéksomagok végleges elhelyezése során alkalmazandó műszaki megoldások kidolgozása – a nemzetközi példák alapján – hosszú, évtizedekig tartó folyamat. Az értékelések során a létesítmény hosszú távú (akár többszázézer év) biztonságát is bizonyítani kell. Magyarországon ez idáig még nem született meg a döntés, hogy a kiégett üzemanyag újrafeldolgozásával, vagy annak közvetlen végső elhelyezésével zárják-e le az ún. üzemanyagciklust. Magyarországnak azonban mindenképpen szüksége van egy mélységi geológiai tároló kialakítására. A lehetséges hely-

színt kijelölő kutatási program már 1993 végén elindult, a mecseki uránbányából nyitott vágatokban, a Bodai Agyagkő Formáció vizsgálatával. Az akkori elemzések nem tártak fel olyan körülményt, amely a kőzet alkalmasságát megkérdőjelezné. 2000-ben az ország egész területére kiterjedő értékelés szerint is ez a képződmény bizonyult a legígéretesebbnek. Ez alapján az RHK Kft. több fázisra tagolódó, felszíni majd felszín alatti földtani kutatási programot irányzott elő a nagy aktivitású hulladék elhelyezésére alkalmas telephely és egy új földalatti kutatólaboratórium helyszínének kijelölésére a Nyugat-Mecsekben.

Az új jogszabályi előírásoknak megfelelően, 2018-ban az RHK Kft. összeállította a Bodai Agyagkő Formáció telephelykutatási keretprogramját, amely 2032-ig határozza meg a feladatokat. A nagy aktivitású radioaktív hulladék-tároló létesítési folyamatában Magyarország a „mérlegelve előrehaladás” politikáját

követi. Előrehalad a tároló telephelyének kiválasztásában, de mérlegeli az üzemanyagciklus-zárási stratégia kiválasztását befolyásoló fejleményeket is.

„A cég vezetőjeként nagy örömmre szolgál, hogy megünnepelehetjük ezt a jeles születésnapot! A munka dandárjában tulajdonképpen észre sem veszi az ember, hogy mennyire telik az idő, csak ilyenkor állunk meg egy kicsit és tekintünk vissza, hogy mi minden történt e tetemes időszak során. Az RHK Kft. egy nemzetközileg is elismert cég, gé nötte ki magát és olyan beruházásokat tudhat a magáénak, melyekre méltán lehet büszke az egész ország! Hálával tartozom partnereinknek, akik ezen a kihívásokkal teli úton velünk tartottak, de elsősorban természetesen a kollégáimat illeti köszönet! Csak velük sikerülhetett! Öszintén remélem, hogy tovább folytathatjuk, amit elkezdünk, hiszen számos nagyszabású feladat vár még ránk” – foglalta össze Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója.

A negyed évszázados születésnap alkalmából június 1-jén az RHK Kft. a külső partnereit hívta meg egy rendhagyó, ünnepi kerekasztal-beszélgetésre a paksi Erzsébet Nagy Szálloda báltermébe.

A rendezvény főszereplői, mind a kerekasztalnál ülők, mind pedig a közönség soraiból hozzászólók, kivétel nélkül nagyrabecsült szakemberek. Minden megnyilvánulásukban tetten érhető volt a (szakmai) elődeik, munkatársaik irányába mutató tisztelet és hála, illetve a rájuk bízott feladataik iránti elkötelezettség, alázat.

A visszaemlékezésekben volt és jelenlegi vezetők, Dr. Maróthy László, Dr. Kereki Ferenc, Buday Gábor és Nős Bálint vettek részt. A meghívottaknak is lehetőségük volt az elhangzottakhoz hozzáfűzni a számukra fontos történeteket. Ezáltal mindenki bepillantást nyerhetett Dr. Prof. Aszódi Attila, Dr. Ormai Péter és Ördögh Miklós emlékeibe. Dr. Czepek Gábor, az Energiaügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára is megtisztelte az eseményt és ünnepi köszöntőjében a dicsérő szavak mellett az RHK Kft. hosszútávú létjogosultságát emelte ki.

Dr. Czepek Gábor,
az Energiaügyi Minisztérium
közigazgatási államtitkára

Résfalat építenek az új blokkok körül

Az üzemelő négy szomszédságában kettő új blokk épül a Paks II. projekt keretében. A blokkok és az üzemeltetésükhöz tartozó épületek alapjait függőnyszerűen fogja körülölelni a résfal, amelynek építése a talajelőkészítés szerves része.

Az atomerőmű építményeinek nagyobb része egyik vagy

másik blokk kiszolgálását biztosítja, de több épület közös, ami az építési és a későbbi üzemeltetési költségek szempontjából előnyös. A biztonság és a villamosenergia-termelés szempontjából legfontosabb épületek közé sorolható a konténment, a biztonsági épület, a vezérlőépület, a segédépület, a biztonsági dízelgenerátor épület, a friss nukleáris

üzemanyagot tároló épület a radioaktív hulladék-kezelő és -tároló épület, valamint a turbinaépület.

A blokkok és épületeik kivitelezését megelőzően végzik el a talajelőkészítést, amelynek része a munkagödör kialakítása, a talajszilárdítás, valamint a résfal megépítése.

Az új blokkok építésének van egy sajátossága: a Duna és egy működő atomerőmű mellett helyezkednek majd el. Az építés során figyelembe kell venni a terület hidrológiai, geotechnikai tulajdonságait akár csak az épület nagyságából adódó specialitásokat. Az 5. és 6. blokki nukleáris sziget alatti munkagödör 23 méter mély lesz. Az épületek alatt – azok nagy tömege miatt – talajszilárdítást végeznek, azaz további 10-12 méter mélységben átbetonozzák a talajt. Ezen kívül épül egy úgynevezett résfal, ami valójában egy két és fél kilométer kerületű, egy méter vastagságú vízzáró fal, amely függőnként öleli körül az új atomerőmű blokkjait. Mélysége akár a 32 métert is eléri. A felada-

ta egyrészt biztosítani, hogy a talajvíz csak ellenőrzött módon és minimális mértékben juthasson be a munkagödörbe, másrészt megakadályozni, hogy a résfalon kívül lecsökkenjen a talajvíz szintje, ami a Paksi Atomerőmű üzemelő négy blokkja tekintetében kiemelten fontos feltétel.

A résfalazás a talajvíz szintjéig (minusz öt méteres szintig) mélyített munkagödör mentén zajlik, elsőként a munkaterület keleti oldalán. Az első fázisban vasbeton részvezető gerenda készül, ami a réselőgépekre szerelt résmarkoló precíz megvezetésére szolgál. A réselőgéppel kiásott 32 méter mély rés állékonyságát a folyamatosan utántöltött és megfelelő szinten tartott cementes és bentonitos zagy garantálja. Ennek biztosítására épült meg az úgynevezett zagykeverő telep a munkaterület közvetlen szomszédságában.

A negyed évszázados születésnap alkalmából június 1-jén az RHK Kft. a külső partnereit hívta meg egy rendezvényre, ünnepi kerekasztal-beszélgetésre a

paksi Erzsébet Nagy Szálloda báltermébe.

A rendezvény főszereplői, mind a kerekasztalnál ülők, mind pedig a közönség soraiból hozzászólók, kivétel nélkül nagyrabecsült szakemberek. Minden megnyilvánulásukban tetten érhető volt a (szakmai) elődeik, munkatársaik irányába mutató tisztelet és hála, illetve a rájuk bízott feladataik iránti elkötelezettség, alázat.

A visszaemlékezésekben volt és jelenlegi vezetők, Dr. Maróthy László, Dr. Kereki Ferenc, Buday Gábor és Nős Bálint vettek részt. A meghívottaknak is lehetőségük volt az elhangzottakhoz hozzáfűzni a számukra fontos történeteket. Ezáltal mindenki bepillantást nyerhetett Dr. Prof. Aszódi Attila, Dr. Ormai Péter és Ördögh Miklós emlékeibe. Dr. Czepek Gábor, az Energiaügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára is megtisztelte az eseményt és ünnepi köszöntőjében a dicsérő szavak mellett az RHK Kft. hosszútávú létjogosultságát emelte ki.

NYMTIT támogatási szerződés

Ahogy arról korábbi lapszámunkban beszámoltunk, idén február 27-én egy új, határozatlan időre szóló támogatási **keretszerződés** került megkötésre az Energiaügyi Minisztérium mint Támogató, az NYMTIT mint Kedvezményezett és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. mint Közreműködő között.

A Társulás és a tagönkormányzatok által megvalósítandó feladatok finanszírozásához szükséges pénzügyi forrást – összhangban a tárgyévi költségvetési törvény KNPA fejezetében foglaltakkal – a minden évben külön megkötésre kerülő éves támogatási szerző-

dés biztosítja. Az Energiaügyi Minisztériummal kötött **2023. évi Támogatási szerződés** április 19-ei aláírását követően, az NYMTIT április 28-án megkötötte a támogatási alszerződéseket a tagönkormányzataival. A 11 tagtelepülés polgármesterei a társulás elnökével együtt továbbra is kiemelten fontosnak tartják a lakosok hiteles és naprakész tájékoztatását, valamint a fiatal generáció részére – tanulmányi verseny, természettudománnyal kapcsolatos szellemi vetélkedő keretében – átadott ismeret, tudás gazdagítását, gondozását.

A támogatási keretszerződésben előírt elszámolási kötelezettségeknek, tárgyév június 30-ai és december 31-ei fordulónappal szükséges eleget tenni a Támogató Energiaügyi Minisztérium irányába. Az első félévi elszámolásokkal kapcsolatos minisztériumban tartandó helyszíni ellenőrzés várhatóan július 21. és 26. között valósul meg.

Az RHK Kft. felé ugyancsak elszámolási kötelezettsége van a Társulásnak: a keretszerződésben vállalt tájékoztatási feladatok első félévre vonatkozó teljesülését kell igazolni a Közreműködő felé június 30-ig.

Eljött a féléves elszámolás ideje

Mozgalmas első félévet tudhatnak maguk mögött a Nyugat-Mecsek települései. Mint Kovács Győzőtől, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás elnökétől megtudtuk, elérkezett a féléves elszámolás időszaka.

Gyakorlatilag mind a 11 településen volt, van, vagy előkészület alatt áll több fejlesztés is. A társulás települései kivétel nélkül úgy döntöttek, hogy az idei támogatást működés finanszírozására fordítják. A most elkészülő elszámoló jelen-

tések a szükséges egyeztetések után jutnak el az illetékes fórumokhoz, ahol eldől majd, hogy szükség van-e egyes elemek részletes ellenőrzésére.

Az elnök kiemelte, hogy a korábbi gyakorlat szerint a Nyugat-Mecsek falvai jól sáfárkodnak az együttműködés keretében érkező támogatással, a településeken sok közösségi fejlesztés valósul meg részben vagy egészében ezekből a forrásokból, programokat szerveznek, új tervek készülnek az önkormányzatok.

Új fejlesztésekre készülnek a Nyugat-Mecsek falvai

A zajló programok befejezése, illetve az új pályázati tervek előkészítése, megvalósítása adja most a legnagyobb munkát a Nyugat-Mecsek településeinek. Mint a polgármesterek elmondták, igyekeznek újra felvenni a Covid előtti tempót.

Kovács Győző (Boda): — A Baranya Megyei Önkormányzattal konzorciumi közösségben önkormányzatunk mintegy 175 millió forintot nyert energetikai korszerűsítésre. A sikeres pályázatnak köszönhetően nemcsak a polgármesteri hivatal, hanem a teleház, a könyvtár és a sportöltöző energetikai korszerűsítése is megvalósulhat, a munkát rövidesen szeretnénk elindítani. A szóban forgó épületek kívülről új hőszigetelést kapnak, belső fűtéskorszerűsítésen esnek át, új nyílászárókat építünk be, mozgássérült parkolót és mosdót alakítunk ki. A teleház kivételével napelemek szolgálják majd az energiatakarékos működést. Már ismert a közbeszerzést lefolytató személye, az eljárás után indulhat a fejlesztés.

Hohmann János (Bükkösd): — Sikeres pályázatainknak köszönhetően régóta várt fejlesztés indulhat meg az idei évben településünk életében. Önkormányzatunk mintegy 100 millió forintos forrást nyert a Bükkösdtől Goricával és Szentdomjánál összekötő út felújítására. A műszaki tervek szerint az út aszfaltrejteget kap majd, a munkálatok a közbeszerzési eljárás lefolytatása után kezdődhetnek. Hetvehellyel közös konzorciumi pályázatunk, a Goricától Kánnal összekötő út felújítására 170 millió forintot nyert. A szőrt, tömörített út kivitelezése is elindulhat idén.

Bogdán Gyula (Cserdi): — Nagyon jó hírekről tudok beszámolni, hiszen megkezdődött a régóta húzódozó Logisztikai Hűtőház beruházásának közbeszerzése. A projektet a Máltai Szeretetszolgálat konzorciumi partnerközösségben bonyolítjuk majd, és a november 30-ra kitűzött közösségi ünnepünkön, a falunapon szeretnénk felavatni. Az új objektum 15 fő helyi munkavállaló foglalkoztatását teszi majd lehetővé számunkra. Községi életünk, programjaink javarészt a gyerekek köré szerveződnek, nyári játékos gyereknapot tartunk egyetemisták bevonásával. Örömmel számolhatok be róla, hogy a nyári közéleti programunkban 43 gyerek kap ellátást. Büszkén adjuk hírül, hogy a most záruló tanévben öten leérettségiztek egy fiatal pedig diplomát szerzett a faluból.

Hegedűs Zsolt (Cserkút): — Gyakorlatilag lezárult a helyi piac és termékbolt, közösségi tér fejlesztése. A nagyszabású projekt létesítményének ünnepélyes átadását június 24-ére, a Cserkúti Falunapra időzítettük. Mindeközben a Plató településrészen az ütemterv szerint - több mint 60 százalékos készültséggel - zajlik csatorna beruházásunk, az esős időjárás nem könnyíti meg a kivitelező dolgát. Nagy örömeinkre az önkormányzatunk sikeres pályázatával 113 millió forintot nyert külterületi útfejlesztésre. A teljes összeget a falut a 6-os úttal összekötő szakasz felújítására fordítjuk, a közbeszerzés eredményét már el is fogadta a testület. A várhatóan egy évig tartó fejlesztés keretében új aszfaltrejteggel, padkaszeléssel, és vízelvezetéssel javulnak a közlekedési feltételek. Aktívan zajlik a közösségi élet a faluban, aminek a szakköreinknek is helyet adó élménytér lett az egyik központja. Közös ünnepet tervezünk augusztus 20-ra, a szeptemberi szüreti napunkon pedig gyerekfelvonulást, utcavégi fellépéseket, vendéglátást szervezünk.

Szabó Tibor (Dinnyebéki): — Tavaly nem nyertünk pályázati forrást, így futó nagy fejlesztésről nem tudok beszámolni. Természetesen azért nézzük a pályázatokat, mindig reménykedünk, hogy számunkra kedvező kiírásokat találunk, most egy belterületi út és hídfejlesztésre vonatkozó igényt adtunk be. Hét fő foglalkoztatásával zajlik nálunk a közmunkaprogram, a legna-

gyobb feladatot most a belterületi részek kaszálása adja. Már most zajlik a falunapunk előkészítése, a közös ünnepet augusztus 26-ra tervezzük. Közéleti programunkban a gyerekek mellett két rászoruló család is részt vesz.

Horvát Rudolf (Helesfa): — Tavaly forrásaink elapadása miatt maradt félbe a rendezvényterem és rendezvénytér fejlesztésünk, a féltető és a térkövezés befejezését a társulástól kapott forrásból idén szeretnénk megvalósítani. Az előzetes terveink szerint szeptemberi átadást céloztunk meg. Az utolsó munkafázisban saját kivitelezésben dolgozunk, amit némileg lassít, hogy az akut fűnyírás munkák gyakran kiveszik a munkaerőt az építkezéssel. Szeptemberre tervezzük falunapunkat, a nyár folyamán strandjárásokat, bortúrákat szervezünk a helybelieknek.

Janz Anikó (Bakonya): — Nagyon régóta várt fejlesztésünk indulhat el azáltal, hogy Kővágóttőssel közösen bonyolíthatjuk a két települést összekötő úgynevezett tsz-út korszerűsítését. A beruházásra mintegy 250 millió forintot nyertünk, zajlik a fejlesztés közbeszerzése. Két korábbi nyertes pályázatunknak köszönhetően fejeződik be idén a kultúrház korszerűsítése, míg a helyi bolt és kocsmá megújulásán saját erőből dolgozunk.

Vizslár Irén (Kővágóttős): — Az erőink javát idén a településünket Bakonyával összekötő út korszerű kiépítésére koncentrálnánk. Örömmel számolhatok be róla, hogy legutóbbi fejlesztéseinknek köszönhetően új lendületet kapott a közösségi élet a faluban, a falunapunk után nagy sikerrel bonyolítottuk főzőversenyünket is. Terveink szerint jövőre új lendülettel pályázunk belterületi útjaink korszerűsítésére.

Sándor Tibor (Kővágószőlős): — Legutóbbi sikeres projektjeink után most a Magyar Falu pályázatokra készülünk. Szeretnénk befejezni a főutcánk járdáinak korszerűsítését, és az orvosi rendelő és váró bővítését is megcélazzuk. Miközben közösségi rendezvények - gyereknap, anyák napja, fröccsterasz - színesítik településünk életét, házigazdaként készülünk a hagyományos nyári Erzsébet táborra, ami idén négy héten át zajlik majd nálunk. Az egész települést érinti templomunk 250 éves jubileuma, a múltó ünnepelésben önkormányzatunk is együttműködik az egyházmegyével.

Wagner Antal (Hetvehely): — Az óvoda felújításának elkészülte után idén ismét két nagy fejlesztésre készülhetünk. Két nyertes pályázatunknak köszönhetően a sportszarnok és a szolgáltatóház energetikai korszerűsítését is megvalósíthatjuk. Az összességében 167 millió forint pályázati forrással támogatott fejlesztés tervei már elkészültek. Nagy öröm, hogy a két létesítmény fenntarthatóságát napelemre és hőszivattyúra épülő fűtés segíti majd. A helyiek számára nagyon fontos, hogy végre valahára megvalósulhat a Gorica és Kán közötti út megerősítése, amire Bükkösddel közösen nyertünk pályázati támogatást. Erre a fejlesztésre immár 30 éve várakoznak az érintett helybeliek, a mintegy 9 kilométer hosszú kőszórásos út sokat javít majd a közlekedési feltételeken.

Benes László (Ibafa): — A véghajrájához érkezett múzeumfejlesztési programunk, amit három Magyar Falu, illetve egy, a megyei önkormányzattal közös TOP-os pályázat táplál. A beltérben már a Janus Pannonius Múzeum munkatársai lassan befejezik a munkálatokat, kint a támfal, a térburkolat és a napelemes rendszer megépítése adott munkát. Számunkra nemcsak idegenforgalmi szempontból fontos a múzeum megújulása, hiszen ez a látványosság a helyi közösségi élet egyik központja is. Utóbbit jól példázza a faluünnepünk, ami összekapcsolódik a lassúsági pipaszívó versengéssel is.

GMF konferencián jártak az NYMTIT képviselői

A szlovákiai MOHOVCE-ben járt a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás küldöttsége. Az program keretében a küldöttség tagjai más magyarországi delegációkkal közösen részt vettek a Nukleáris Létesítmények körüli Európai Önkormányzatok Csoportja (GMF) közgyűlésén, amit idén Léván tartottak. A témát a nukleáris energia körüli nemzetközi aktualitások adják.

A delegáció tagjai megismerkedhettek a szlovák erőmű működésének részleteivel, a helyi kommunikációval, illetőleg a radioaktív hulladékok kezelésének gyakorlatával. Mint Kovács Győző, az NYMTIT elnöke a szakmai út kapcsán kiemelte, a résztvevők a helyi tájékoztatásban és döntéshozatalban hasznosítható információkhoz jutottak.

Az Ellenőrző Bizottsága beszámolója a II. negyedévi tevékenységéről

len beszélgetésre, ismeretszerzésre.

Törekvésünk, hogy a nyugat-mecseki kutatások információi ne csak a szűken vett, mára már 11 települést számláló körzet lakóihoz jussanak el, hanem mindenhová, ahol igény mutatkozik megismerésükre. Ezt szolgálják fórumaink, írott és elektronikus újságunk, folyamatosan frissülő honlapunk, illetőleg a kétfévente megtartott közvéleménykutatás, valamint az ifjúsági tájékoztató és tanulmányi programjaink is. Örömmel mondhatjuk el azt is, hogy többnyire siker koronázza azt a törekvésünket - értékelte az elnök.

és amelyen a Társulás 11 tagközségének polgármesterei és az elnök látta el kézjeggyel a támogatási szerződést. Kelenfiné Barics Rita ellenőrző bizottsági tag a május 8-ai Niels Bohr fizikakémia versenyen tette tiszteletét, amelyen 17. alkalommal mérték össze tudásukat a tegtelepülések 4 fős csapatai. A versenyt követően csatlakozott a hetvehelyi hivatal dísztermében megtartott társulási megbeszéléshez is. A május 28-ai kövágótöttösi falunapon szintén Kelenfiné Barics Rita képviselte az NYMTIT Ellenőrző Bizottságát - Kovács Győző NYMTIT elnökkel együtt köszöntötték a tagtelepülések jelenlevő polgármestereit, a közönséget és a programhoz kapcsolódó főzőverseny résztvevőit.

Az NYMTIT Ellenőrző Bizottsága 2023 évben az elfogadott Munkaterv alapján végezte tevékenységét. Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulásunk (NYMTIT) mindig is nagy hangsúlyt fektetett a jogszabályban előírt tájékoztatási és ellenőrzési kötelezettségeinek teljesítésére.

— Az RHK Kft.-vel történő együttműködésünk, a lakosság és egyben a jövő generációjának irányába megvalósuló hiteles és naprakész tájékoztatás elősegítésében, szakmai információk átadásában nyilvánul meg. A térségben folyó kutatási munkálatokkal kapcsolatosan, az Ellenőrző Bizottság működtetésével továbbra is képviseljük a lakosok érdekeit, hiteles és közérthető módon látjuk el tájékoztatási feladatainkat, továbbá együttműködünk a szakma, a hatóság és az illetékes minisztérium képviselőivel - hangsúlyozta Kovács Győző, az NYMTIT elnöke. A települési rendezvényeken résztvettünk, ahol a lakosságnak lehetősége nyílt a közvet-

A II. negyedév ellenőrző bizottsági feladatairól Papp Gizella adott számot. Mint minden alkalommal, úgy március 22-én is jelen volt a bizottság az éppen aktuális negyedéves tájékoztatón, amelyet a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. tartott a Társulásnak. Ugyancsak csatlakozott az NYMTIT hivatalos társulási üléséhez, amelyet Bodán tartottak április 28-án,

A június 10-én, Ibfán rendezett falunapon biztosította jelenlétét a bizottság dr. Zsömböli Edit képviselője révén.

Családi napra várták az érdeklődőket a bodai szabadidőparkban

A szervezők a kicsiket és a nagyokat is várták a településről vagy annak környékéről, hogy kellemes kikapcsolódást nyújtsanak nekik. A gyerekek kipróbálhatták az ugráló várat és a trambulint, bekapcsolódhattak a kézműves foglalkozásokba és a logikai játékokba, valamint az elmaradhatatlan arcfestés és gyümölcskóstolás is a program részét képezte. Az ingyencék különböző, termelői ételeket - így például lekvárokat és szörpöket - kóstolhattak és vásárolhattak. A sok vidám arcot látva érződött, a családoknak szüksége van a kikapcsolódási lehetőségre, találkozásra.

A kezdeményezés egyik legfőbb üzenete és küldetése, hogy itt a családok, a gyermekek és a szülők mindig egy önfeledt nap keretében közösen játszhatnak együtt. Megélhetik a szabadon, kötetlenül eltöltött közös percek örömét. Ez ugyan nem tűnt el a mindennapjainkból, de talán kevesebb ilyen

alkalom van, mint amennyire szükség lenne – fogalmazott Kovács Győző polgármester.

Helyi termelői piac, és bolt átadás

Cserkúton, június 24-én, a falunapon hivatalosan is átadták a helyi termelői piacot és boltot. Dr. Őri László a Baranya Vármegyei Közgyűlés elnöke ünnepi beszédében méltatta a beruházás fontosságát helyi és régiós szinten is.

Hegedüs Zsolt a település polgármestere lapunknak elmondta, régi vágya volt a településnek, hogy lehetőséget biztosítsanak a helyi termelők számára termékeik árusítására. A piac mellett egy bolt is létesült, a településvezető kiemelte reméli, hogy nem csak a helyiek hanem a környékeliek is megtalálják a számukra szükséges termékeket.

A délutáni kulturális program keretében a szervezők igyekeztek minden korosztály számára érdekes programokat összeállítani. A falunap sikeres lebonyolítása érdekében komoly összefogás alakult ki az önkormányzat és a civil egyesületek között.

Az ibafai pap és fapipája

A mondókát, mely Ibafa papjának fapipájáról szól, sokan ismerik. Itt azonban nincs vége a történetnek, mert a nyelvtörőből később operett betétdal is született, majd pipamúzeumot is alapítottak a kis településen. Az ibafaiak szívében a mai napig él a szeretet a dohányzó eszköz iránt, idén tizenkilencedik alkalommal rendezték a lassúsági pipaszívó versenyt.

Június 10-én tizenkilencedik alkalommal szívták a pipát. A megmérettetésre az Ibafáról elszármazottak találkozóján és a Családi Napon került sor, ahol egésznapos családi és énekes műsorokat is tartottak.

- A véghajrájához érkezett múzeumfejlesztési programunk, amit három Magyar Falu, illetve egy, a megyei önkormányzattal közös TOP-os pályázat táplál. A beltérben már a Janus Pannonius Múzeum munkatársai lassan befejezik a munkálataikat, kint a támfal, a térburkolat és a napelemes rendszer megépítése adott munkát, említi beszélgetésünk során Benes László polgármester.

A falu volt plébánosa, Horváth J. Gyula történelmi írásában azt állítja, a mondóka születésének története nem hiteles, valószínűleg legenda. Szerinte a nyelvtörő, csupán egy szájhagyomány útján régóta terjedő mondóka és nem az akkori plébános, Hangai (Schreier) Nándor ihlette. Akárhogy is történt, Ibafán nem múlt el a pipaszerezet, hiszen a fapipás mondóka ismerté és híressé tette a kis települést.

Diákok a nagy előd nyomában

Niels Bohr élete minden érdeklődő számára tartogat érdekességeket

Immár tizenhetedik alkalommal rendezték meg a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás (NYMTIT) közseégeiben tanulók számára a Niels Bohr fizika és kémia vetélkedőt.

A versenyben 11 csapat, 44 diák mérte össze tudását Kővágószőlős, Bicsérd, Bükkösd, Hetvehely és Szentlászló iskoláiból.

Az első helyezést a bodai csapat (Dobszai Norina, Megyeri Dániel, Mészáros Melinda, Pej Dániel) szerezte meg, ők viheték haza a vándorserleget is, második lett a cserkúti harmadik pedig a hetvehelyi csapat. Egyéni versenyben a 7. osztályosok közül Pej Dániel (Boda) lett az első, a nyolcadikosok közül Mészáros Melinda (Boda).

Az idei verseny kapcsán Kovács Győző, az NYMTIT elnöke elmondta, hogy nemcsak a gyerekek tudása, felkészültsége és teljesítménye volt lenyűgöző, hanem a versenyszellem is megmutatkozott.

Kővágótöttös - Falunap

vasárnapi Falunap igazán jól sikerült. Igyekeztünk minden korosztály igényeit kielégíteni akkor, amikor összeállítottuk a programokat, műsorszámokat, hogy tartalmas és színvonalas rendezvényt hozunk létre.

2019 után újra Falunapot rendeztek Kővágótöttösön, ahol a helybelieken kívül a településről elszármazottakat is várták. A világjárványt követően tavaly országjáró kiránduláson vettek részt a település lakói.

A Falunap összegzéseként Vizslár Irén polgármester kiemelte: Példa értékű volt ismételten a településünkön működő civil összefogás. Ennek, illetve az aktív lakossági részvételnek is nagy szerepe volt abban, hogy a Pünkösdi

TÁRSULÁSI LAP

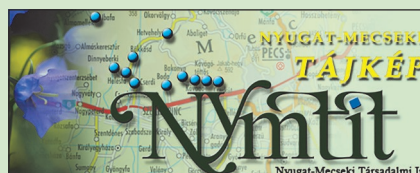
Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.

Felelős kiadó: az NYMTIT

Szerkeszti a szerkesztő bizottság:

Kaszás Endre, Rónai Tibor, Perjés Krisztina

Nyomás: DUPLEX-ROTA Pécs, Északmegyer dűlő 4.

"A mi köldökösünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése, minden nap!"

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás
BAKONYA - BODA - BÜKKÖSD - CSERDI - CSERKÚT - DINNYEBERKI - HELESFA - HETVEHELY - IBÁFA - KŐVÁGÓSZŐLŐS - KŐVÁGÓTÖTTÖS